

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Prima pars quæsitæ resolvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

ARTICVLVS III.

An mundi gubernatio, & praesertim hominum custodia, Beatis Angelis à Deo commissa sit?

DE Angelorum dignitate & gloria, variisque eorum hierarchiis & ordinibus, abundè satis pertractavimus, praecedentibus articulis: oportet nunc ut varia illorum ministeria explicemus, & eaque declarem charitatis & benignitatis obsequia, quae ab illis humanum in genus assidue derivantur. Nam si multum est ad nos loqui de ea claritate & gloria, quae in semetipsis, imò **B** in Deo suo Angeli sancti nostris omnino supereminet cordibus; de ea loquamur, quam nobis exhibent gratia & charitate, ut Bernardi verbis utar. In supernis enim Spiritibus non solum admirabilis dignitas, sed dignatio amabilis invenitur.

Serm.
1. de S.
Chaele

§. I.

Prima pars quaestii resolvitur.

46 Dico primò, Deus per Beatorum Angelorum ministeria hunc visibilem mundum gubernat. Ita D. Thomas hic quaest. 110. art. 1.

Probatur ratione ipsius. Omnis particularis potestas gubernatur per superiorem & magis universalem, sicut potestas Ballivi per potestatem Regis: Sed virtus corporea est magis particularis, quam virtus spiritualis Angelorum, eique inferior, ut patet: Ergo ab illa regitur.

Praeterea, ut dicitur idem S. Doctor 3. cont.

47 Gentes cap. 78. *Quae amplius de virtute divina providentia participant, sunt executiva divinae providentiae in ea qua minus participant. Creatura autem intellectuales plus aliis de ipsa participant: nam cum ad providentiam requiratur dispositio ordinis, quae fit per cognoscitivam virtutem, & executio qua fit per operativam, creatura rationales utramque virtutem participant; reliquae vero creaturae virtutem operativam tantum: Per creaturas igitur rationales omnes aliae creaturae sub divina providentia reguntur. Unde Augustinus libro 83. quaestionum, quaest. 79. ait: *Vnaquaeque res visibilis in hoc mundo, habet potestatem angelicam sibi propositam.* Et Gregorius 4. Dialog. cap. 15. *in hoc mundo visibili, inquit, nihil nisi per creaturam invisibilem disponi potest.* Item Nazianzenus carmine 6. de ministrantibus Angelis sic ait:*

Pronaque ad obsequium pars altera sustinet orbem, Auxilioque suo servat.

Ubi alludere videtur ad illud Job. cap. 9. *Deus cuius in a nemo resistit, sub quo curvantur qui portant orbem.* Orbem enim sancti Angeli sustinere & portare dicuntur, quia divinorum illorum Spirituum ministerio Deus utitur in hujus visibilis mundi gubernatione. Unde Philo Judaeus libro 1. quaest. in Genesim, columnas illos similes esse ait, *quae rotas domos sustinent: Sic enim divinae illae Virtutes mundum universum, & in humano genere id quod optimum, ac Deo charissimum est, fulciunt.*

48 Id etiam solo luminis naturalis ductu agnovere quidam ex antiquis Philosophis. Triflingus enim in Pyramandro cap. 1. Angelos mundi hujus gubernatores appellat: & cap. 8. ait, quod Deus creavit septem opifices circa septem circulos: hi sunt mundi hujus gubernatores. Quod

A fortè ex sacris paginis mutatus est: in Scriptura enim mentio fit septem spirituum, quos Deus creaturarum omnium regimini à Deo praefecit sunt: unde meritò putant Recentiores aliqui eos significari per septem oculos, quos vidit Propheta in uno lapide, Zacharia 3. Seneca etiam apud Laetantium, libro 1. cap. 1. sic fatetur: *Deus cum prima fundamenta molis pulcherrime jaceret, ut omnia sub ducibus suis irent, quamvis ipse per totum corpus se intenderat, tamen ministros regni sui Deos (id est Angelos) genuit.*

Eadem veritas adumbrata videtur per scalam illam mysteriis plenissimam, quam vidit Jacob Genesim 28. Illa **C** (ut interpretantur Theodoretus & Cyrillus Alexandrinus) Dei providentiam circa haec inferiora significabat: Angeli vero per eam ascendentes & descendentes, divinorum illorum Spirituum ministeria in hujus visibilis mundi gubernatione denotabant. Dicitur, inquit Theodoretus, nihil negligenter & sine cura ab omnipotenti Deo administrari, sed ipsum omnia dispensare, sanctorum Angelorum utentem ministerium. Unde etiam apud Ezechielè Cherubini curam Dei ferre dicuntur, quia (ut explicat Novatianus) Deus Beatorum illorum spirituum ministerio utitur in hujus visibilis mundi gubernatione. Quod non est intelligendum de superioribus illis spiritibus, qui in prima hierarchia secundum obtinent locum; illi enim, ut supra vidimus, semper Deo assistunt, & ad externa ministeria nunquam mittuntur; sed de aliis Angelis quae inferiorum ordinum, qui Cherubini nomen interdum sortiuntur, eo quòd aliquam proprietatem Cherubinatorum participant nempe scientiam vel sapientiam, quae ad regimen & gubernationem universi maximè requiritur; unde in illa aliquo modo Cherubinis subordinantur.

§. II.

Corollaria notata digna.

DE his colliges primò, errasse Aristotelem, dum solum in corpora caelestia immediata praesidentia superioribus spiritibus seu intelligentiis tribuendum putavit; proinde eos non plures esse credidit, quam essent orbis quos moverent, seu caeli quibus administrandis praesiderent. Colligitur, inquam, in hoc illum errasse: quia, ut vidimus, Angeli non solum caelestia, sed alia etiam inferiora corpora, Dei ordinatione administrant & regunt. Cujus rationem assignat D. Thomas hic quaest. 110. articulo primo ad 2. Quia praeter operationes naturales, quae in istis inferioribus corporibus exercentur, sunt etiam aliae, quae à principio naturali esse non possunt, sed contingenter ad naturam se habent, vel naturae visibilis vim excedunt, ut patet de conversione virgae in serpentem, de loquela asinae, & aliis operationibus extraordinariis & miraculosis, de quibus in Scriptura fit mentio: licet autem ad actiones inferiorum corporum naturales, impressio sola, & motus aut influentia caelestium orbium sufficere videantur, neque ad illas requiritur necessariò ullas operationes Angelorum, ut sint immediata earum principia, ad actiones tamen alias, quae praeter naturam fiunt, vel accidunt naturae, sufficere non possunt eorumdem corporum impressiones ac virtutes; quia ex seipsis ad naturales effectus